

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 9716/2551

นายสุกมิตร วรสุทธิพิสิษฐ์ ผู้ชำระบัญชีร้องขอให้บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ จี เอฟ จำกัด (มหาชน) ล้มละลาย นางสาวสุนิสา ควรทรงธรรมผู้ร้อง เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ผู้คัดค้าน

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 193/30, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 22, ป.พ.พ. มาตรา 193/14, ป.พ.พ. มาตรา 1754

ย่อ / หลักกฎหมาย

การที่ลูกหนี้ในคดีล้มละลายซื้อและขายหลักทรัพย์ตามสัญญาหน้าตัวแทนซื้อขายหลักทรัพย์ และกู้ยืมเงินเพื่อซื้อหลักทรัพย์ให้แก่ ช. ผู้ตายมีลักษณะเป็นตัวแทน การที่ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ผู้คัดค้านใช้สิทธิเรียกร้องของลูกหนี้เรียกเอาเงินที่ลูกหนี้ได้ทรงแจ้งไป แทน ช. เป็นเรื่องการใช้สิทธิเรียกร้องของตัวแทนเรียกเอาเงินชดใช้จากตัวการ ซึ่งไม่มีกฎหมาย บัญญัติอายุความไว้โดยเฉพาะ มีอายุความ 10 ปี ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 193/30 จึงเป็นกรณีที่สิทธิเรียกร้องของลูกหนี้ที่มีต่อ ช. มีกำหนดอายุความเกินกว่า 10 ปี ตามมาตรา 1754 วรรคสาม ห้ามมิให้เจ้าหนี้ฟ้องร้องเมื่อพ้นกำหนด 1 ปี นับแต่เมื่อเจ้าหนี้ได้รู้หรือ ควรได้รู้ถึงความตายของ ช. เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ผู้คัดค้านซึ่งมีอำนาจแต่ผู้เดียวในการติดตาม เก็บรวบรวมและรับเงินซึ่งลูกหนี้มีสิทธิจะได้รับจากผู้อื่นตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 22 (2) ประกอบมาตรา 119 ได้รู้ถึงการตายของ ช. นับแต่วันที่ 16 มีนาคม 2547 เมื่อ ผู้คัดค้านมีหนังสือทวงหนี้ไปยังผู้ร้องซึ่งเป็นทายาทของ ช. โดยวิธีการปิดหมายวันที่ 11 พฤษภาคม 2547 จึงยังไม่พ้นกำหนดอายุความ 1 ปี จึงเป็นเหตุให้อายุความสะดุดหยุดลงตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 193/14 (5) มูลหนี้พิพาทที่ผู้คัดค้านมีหนังสือทวงหนี้ และแจ้งยืนยันหนี้ไปยังผู้ร้องจึงยังไม่ขาดอายุความตามมาตรา 1754 วรรคสาม

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องมาจากศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาด เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2545 ต่อมาผู้คัดค้านมีหนังสือทวงหนี้ฉบับลงวันที่ 22 มีนาคม 2547 ให้ผู้ร้องในฐานะ ทายาทโดยธรรมของนายชอผู้ตายชำระหนี้ตามสัญญาหน้าตัวแทนซื้อขายหลักทรัพย์และกู้ยืม เงินเพื่อซื้อหลักทรัพย์จำนวนรวม 865,727.68 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 21 ต่อปี ของ ต้นเงินจำนวน 453,916.29 บาท นับแต่วันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2545 เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ ผู้ร้องมีหนังสือปฏิเสธหนี้ไปยังผู้คัดค้าน ผู้คัดค้านสอบสวนแล้วมีหนังสือแจ้งยืนยันหนี้ไปยังผู้ร้อง ผู้ ร้องยืนยันคำร้องว่า นายชอผู้ตายไม่เคยเป็นหนี้กับลูกหนี้และผู้ร้องไม่เคยได้รับมรดกของผู้ตาย ทั้ง มูลหนี้ตามหนังสือทวงหนี้ขาดอายุความแล้ว ผู้ร้องจึงไม่ต้องรับผิดชอบหนี้สินของผู้ตายขอให้คำสั่ง จำหน่ายข้อผู้ร้องออกจากบัญชีลูกหนี้ ผู้คัดค้านยืนยันคำคัดค้านว่า ผู้ตายทำสัญญานายหน้าตัวแทน ซื้อขายหลักทรัพย์และกู้ยืมเงินเพื่อซื้อหลักทรัพย์กับลูกหนี้ด้วยความสมัครใจจึงมีผลผูกพัน ตามกฎหมาย มูลหนี้ดังกล่าวยังไม่ขาดอายุความ และผู้ร้องเป็นทายาทโดยธรรมของนายชอผู้ตาย สิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบจึงตกทอดแก่ผู้ร้อง ขอให้ยกคำร้อง ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งแก้ไข คำสั่งของผู้คัดค้านเป็นว่า ให้ผู้ร้องชำระหนี้จำนวน 453,916.29 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของต้นเงิน 173,181.74 บาท นับแต่วันที่ 5 พฤศจิกายน 2540 จนถึงวันที่ 8 มีนาคม

2541 ของต้นเงิน 149,157.30 บาท นับแต่วันที่ 9 มีนาคม 2541 เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ
ของต้นเงิน 295,402.09 บาท นับแต่วันที่ 6 พฤศจิกายน 2540 เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จของ
ต้นเงิน 9,356.90 บาท นับแต่วันที่ 7 พฤศจิกายน 2540 เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ

คำอุทธรณ์นิยมให้เป็นพับ ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อศาลฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีล้มละลายวินิจฉัยว่า
"มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องประการแรกว่า นายช่อผู้ตาย เป็นหนี้ลูกหนี้ตามหนังสือ
ยืนยันหนี้ของผู้คัดค้านหรือไม่ ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า พยานหลักฐานของผู้คัดค้านฟังไม่ได้ว่าผู้ตายเป็นผู้
สั่งซื้อหุ้นตามสัญญาหน้าตัวแทนซื้อขายหลักทรัพย์และกู้ยืมเงินเพื่อซื้อหลักทรัพย์นั้น เห็นว่า
ในชั้นพิจารณานายพูนพลเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ผู้คัดค้าน มาเบิกความแล้วว่า ลูกหนี้
ประกอบธุรกิจเป็นตัวแทนซื้อขายหลักทรัพย์รวมทั้งให้กู้ยืมเงินหรือจ่ายเงินทดรองให้แก่ลูกค้ำเพื่อ
การซื้อขายหลักทรัพย์ เกี่ยวกับคดีนี้เมื่อวันที่ 4 มกราคม 2539 ผู้ตายได้มาทำสัญญานายหน้า
ตัวแทนซื้อขายหลักทรัพย์และกู้ยืมเงินเพื่อซื้อหลักทรัพย์ไว้กับลูกหนี้ มีข้อตกลงยินยอมให้ลูกหนี้
เป็นนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ที่จดทะเบียนและไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
ไทยให้แก่ผู้ตายโดยในการซื้อขายหลักทรัพย์ดังกล่าวลูกหนี้จะมีคำสั่งด้วยวาจา ลายลักษณ์อักษร
โทรศัพท์ โทรสาร หรือด้วยวิธีการอื่นใด เพื่อให้ลูกหนี้ทำการซื้อหรือขายหลักทรัพย์เป็นคราว ๆ ไป
และกรณีลูกหนี้ทำการซื้อขายหลักทรัพย์โดยทดรองจ่ายเงินแทนผู้ตายแล้วผู้ตายจะต้องชำระหนี้
คืนภายในกำหนด 30 วัน หากผิดนัดชำระหนี้ผู้ตายตกลงยินยอมให้ลูกหนี้ยึดถือหลักทรัพย์นั้นเป็น
ประกันการชำระหนี้และดำเนินการขายหลักทรัพย์ดังกล่าวเพื่อการชำระหนี้ได้ ทั้งผู้ตายตกลง
มอบอำนาจให้ผู้ร้องมีอำนาจในการสั่งซื้อซื้อขายหลักทรัพย์และกระทำการใด ๆ เกี่ยวกับหรือสืบ
เนื่องจากสัญญาดังกล่าวแทนผู้ตายได้ด้วย ตามสำเนาสัญญานายหน้าตัวแทนซื้อขายหลักทรัพย์
และกู้ยืมเงินเพื่อซื้อหลักทรัพย์ และสำเนาหนังสือมอบอำนาจเอกสารหมายเลข ค.1 และ ค.2 ภายหลัง
ทำสัญญาดังกล่าวระหว่างวันที่ 11 เมษายน 2539 ถึงวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2540 ลูกหนี้ได้สั่งซื้อและ
ทดรองจ่ายเงินในการซื้อขายหลักทรัพย์ตามคำสั่งของผู้ตายหลายครั้งแล้วผู้ตายผิดนัดชำระหนี้
ลูกหนี้จึงนำหลักทรัพย์ที่ยึดถือไว้เป็นประกันออกขายได้เงินมาหักชำระหนี้เพียงบางส่วน โดยผู้ตาย
ยังคงมียอดเงินค้างชำระลูกหนี้จำนวน 453,916.29 บาท ตามสำเนาบัญชีซื้อขายหลักทรัพย์แบบ
สินเชื่อสำเนาใบเสร็จรับเงิน สำเนาใบยืนยันการซื้อขายหลักทรัพย์และตารางคำนวณยอดหนี้
เอกสารหมายเลข ค.3 ถึง ค.10 ส่วนผู้ร้องซึ่งเป็นผู้รับมอบอำนาจให้มีอำนาจในการสั่งซื้อขาย
หลักทรัพย์และกระทำการใด ๆ แทนผู้ตายได้ ตามสำเนาหนังสือมอบอำนาจเอกสารหมายเลข ค.2 มี
ได้มาเบิกความด้วยตนเองแต่อย่างใด มีเพียงนายวิโรจน์ผู้รับมอบอำนาจผู้ร้องมาเบิกความ
กล่าวอ้างลอย ๆ ว่า ผู้ตายไม่เคยเป็นหนี้ลูกหนี้แต่ไม่ปรากฏหลักฐานใดๆว่าขณะผู้ตายยังมีชีวิตอยู่
เคยโต้แย้งการทำสัญญานายหน้าตัวแทนซื้อขายหลักทรัพย์และกู้ยืมเงินเพื่อซื้อหลักทรัพย์พิพาท
หรือเคยปฏิเสธหนี้ตามสำเนาบัญชีซื้อขายหลักทรัพย์แบบสินเชื่อ สำเนาใบเสร็จรับเงิน และสำเนา
ใบยืนยันการซื้อขายหลักทรัพย์เอกสารหมายเลข ค.3 ถึง ค.9 แต่ประการใด พยานหลักฐานของผู้ร้อง
จึงมีน้ำหนักน้อยกว่าพยานหลักฐานของผู้คัดค้านข้อเท็จจริงรับฟังได้แล้วว่า ผู้ตายเป็นหนี้ลูกหนี้
ตามหนังสือยืนยันหนี้ของผู้คัดค้าน อุทธรณ์ข้อนี้ของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น ปัญหาต้องวินิจฉัยต่อไปว่า
มูลหนี้พิพาทขาดอายุความหรือไม่ เห็นว่า การที่ลูกหนี้ซื้อและขายหลักทรัพย์ตามสัญญานายหน้า
ตัวแทนซื้อขายหลักทรัพย์และกู้ยืมเงินเพื่อซื้อหลักทรัพย์พิพาทนั้น นิติสัมพันธ์ระหว่างลูกหนี้กับ
ผู้ตายดังกล่าวมีลักษณะเป็นตัวแทน การที่ผู้คัดค้านใช้สิทธิเรียกร้องของลูกหนี้เรียกเอาเงินที่
ลูกหนี้ได้ทดรองจ่ายไปแทนผู้ตาย เป็นเรื่องการใช้สิทธิเรียกร้องของตัวแทนเรียกเอาเงินชดใช้จาก

ตัวการ ซึ่งไม่มีกฎหมายบัญญัติอายุความไว้โดยเฉพาะ มีอายุความ 10 ปี ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 193/30 ต่อมาปรากฏว่าผู้ตายถึงแก่ความตายเมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2540 จึงเป็นกรณีที่สิทธิเรียกร้องของลูกหนี้ที่มีต่อผู้ตายมีกำหนดอายุความเกินกว่า 1 ปีตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1754 วรรคสามห้ามมิให้เจ้าหนี้ฟ้องร้องเมื่อพ้นกำหนด 1 ปี นับแต่เมื่อเจ้าหนี้ได้รู้ หรือควรได้รู้ถึงความตายของเจ้ามรดก ตามทางนำสืบของผู้ร้อง ไม่ปรากฏว่าลูกหนี้ที่ถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดทราบถึงการตายของผู้ตาย แต่ปรากฏตามพยานหลักฐานของผู้คัดค้านว่าหลังจากผู้ตายถึงแก่ความตายแล้วยังมีการดำเนินการขายหลักทรัพย์ของผู้ตายตลอดมาแสดงว่าลูกหนี้ที่ถูกพิทักษ์ทรัพย์มิได้ทราบถึงการตายของผู้ตาย แต่ประการใด นอกจากนี้ผู้คัดค้านมีนายพูนพลเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ผู้คัดค้าน มาเบิกความยืนยันแล้วว่าเมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2547 ก่อนมีการส่งหนังสือทวงหนี้ไปยังผู้ตาย เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้ทำการตรวจสอบรายการทะเบียนประวัติบุคคล สำนักทะเบียนท้องถิ่นเขตธนบุรี จึงทราบว่าผู้ตายถึงแก่ความตายแล้วโดยมีผู้ร้องซึ่งเป็นบุตรของผู้ตายเป็นทายาทโดยธรรมตามสำเนารายงานเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ และสำเนารายการทะเบียนประวัติบุคคลเอกสารท้ายคำคัดค้านหมายเลข 12 โดยผู้ร้องมิได้นำสืบหักล้างให้เห็นเป็นประการอื่น ข้อเท็จจริงฟังได้แล้วว่า เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ผู้คัดค้านซึ่งมีอำนาจแต่ผู้เดียวในการติดตามเก็บรวบรวมและรับเงินซึ่งลูกหนี้มีสิทธิจะได้รับจากผู้อื่นตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 22 (2) ประกอบมาตรา 119 ได้รู้ถึงการตายของนายขอแล้วนับแต่วันที่ 16 มีนาคม 2547 เมื่อผู้คัดค้านมีหนังสือทวงหนี้ไปยังผู้ร้องโดยวิธีการปิดหมายวันที่ 11 พฤษภาคม 2547 ตามสำเนาหนังสือทวงหนี้และสำเนารายงานการเดินหมายเอกสารหมายเลข ค.12 จึงยังไม่พ้นกำหนดอายุความ 1 ปี จึงเป็นเหตุให้อายุความสะดุดหยุดลง ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 193/14 (5) มูลหนี้พิพาทที่ผู้คัดค้านมีหนังสือทวงหนี้และแจ้งยืนยันหนี้ไปยังผู้ร้องจึงยังไม่ขาดอายุความตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1754 วรรคสาม ดังที่ผู้ร้องอุทธรณ์ ที่ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งให้ผู้ร้องในฐานะทายาทโดยธรรมของผู้ตายต้องรับผิดชอบในมูลหนี้ดังกล่าวมานั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย" พินากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นนี้ให้เป็นพับ

องค์คณะ

กิริติ กาญจนรินทร์ · ไพโรจน์ วายุภาพ · อัปสร หิรัญบุรณะ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/9716/2551>